

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τοῦ κ. Δ. Κ. ΚΑΤΣΩΝΗ

Τὴν πηγὴ τοῦ θεσμοῦ τῶν Ἐκθέσεων μποροῦμε νὰ τὴν ἀναζητήσωμε στὰ χρόνια ἀκόμα τῆς πρωτογόνου οἰκονομίας, τοῦ ἀντιπραγματισμοῦ (τρος), ὅταν κάθε ἄνθρωπος προσέφερε ὅ,τι ἀγαθὸ τοῦ περισσεύε γιὰ νὰ τὸ ἀνταλλάξῃ μὲ ἄλλο, ποῦ εἶχε ἀνάγκη καὶ ποῦ προσεφέρετο ἀπὸ ἄλλον. Οἱ συγκεντρώσεις αὐτὲς συνεδέοντο καὶ μὲ ἐκδηλώσεις θρησκευτικῆς λατρείας, γιορτὲς κ. ἄ.. πράγματα ποῦ συναντοῦμε καὶ στὰ σημερινὰ πανηγύρια.

Κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα παρουσιάζονται ἐκθέσεις καλλιτεχνικοῦ περιεχομένου. Στὸ 1851 γίνεται ἡ πρώτη παγκόσμιος Ἐκθεσις στὸ Χάϊδ Πάρκ τοῦ Λονδίνου ποῦ οἱ φίλοι μας Βρετανοὶ ἐτοιμάζονται νὰ γιορτάσουν τὴν ἑκατονταετηρίδα τῆς τὸ ἐρχόμενον ἔτος (Μάϊος—Σεπτέμβριος 1951), διοργανώνοντας τὸ φεστιβάλ τῆς Βρετανίας μὲ εἴκοσι καὶ πλέον σχετικὲς ἐκδηλώσεις σὲ διάφορες πόλεις τῆς Μ. Βρετανίας.

Ἄλλὰ καὶ σὲ ὅλες τὶς προηγμένες χώρες συναντοῦμε Ἐκθέσεις καὶ Ἐμποροπανηγύρεις ποῦ μὲ τὸν καιρὸ ἔχουν γίνει διεθνῶς γνωστὲς. Στὴ χώρα μας οἱ πρώτες ἐκθέσεις ἔγιναν μὲ τὴν πρωτοβουλία τοῦ Ε. Ζάππα, ὁ ὁποῖος καὶ ἀνήγειρε τὸ Ζάππειον Μέγαρον (1887) πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτό. Οἱ ἐκθέσεις αὐτὲς ἐλάμβαναν χώραν κάθε τέσσαρα χρόνια γι' αὐτὸ καὶ ὠνομάσθησαν Ὀλυμπιάδες.

* * *

Ἡ Διεθνὴς Ἐκθεσις Θεσσαλονίκης, ἄνοιξε γιὰ πρώτη φορὰ στὰ 1926 σὲ μιὰ ἑκτασι κοντὰ στὸ Λευκὸ Πύργο. Ὁ μακαρίτης Νικ. Γερμανὸς εἶχε τὴν πρωτοβουλία τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἐκθέσεως τὴν ὁποῖαν υἱοθέτησε τὸ κράτος καὶ συνεκρότησε τὸν Ὀργανισμὸν τῆς Ἐκθέσεως (Νόμος 5184), Ἐθεωρήθη δὲ ἡ Ἐκθεσις τῆς Θεσσαλονίκης ὡς συνέχεια τῶν ἐμποροπανηγύρεων ποῦ ἐγίνοντο κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους στὴ γιορτὴ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, τῶν λεγομένων «Δημήτρια».

Ἡ Ἐκθεσις τῆς Θεσσαλονίκης ἐσημείωσεν ἐπιτυχία παρὰ τὰ μικρὰ οἰκονομικὰ μέσα ποῦ τῆς εἶχαν παραχωρήσει γιὰτὶ ἐκάλυπτε μιὰ πραγματικὴ ἀνάγκη.

Σὲ κάθε ἔκθεσι ἔκτὸς τῆς πωλήσεως ἐκθεμάτων στοὺς ἐπισκέπτας ἐπιδεικνύεται καὶ ἡ πρόδος κάθε παραγωγικοῦ κλά-

δου της χώρας, που κάνει την έκθεσι, καθώς και των χωρών που συμμετέχουν σ' αυτή γιατί με τον τρόπο αυτό επιζητείται η απόκτησις νέων αγορών (debouchés). Ένας λοιπόν από τους λόγους που επέτυχε η Διεθνής Έκθεσις Θεσσαλονίκης ήταν η λειτουργία της στη Θεσσαλονίκη, που βρίσκεται σε επίκαιρο γεωγραφική θέσι, στο σταυροδρόμι, δηλαδή, τριών ηπείρων: της Εύρωπης, της Ασίας και της Αφρικής. Οί έκθέται των ξένων κρατών ενδιαφέρονται πάντα για μιὰ έκθεσι που βρίσκεται σε τέτοια γεωγραφική θέσι, που θα την επισκεφθούν άτομα από διάφορες χώρες και δημιουργείται έτσι η δυνατότης μιὰς πολύπλευρης συναλλαγής. Η Θεσσαλονίκη με την σημερινή πολιτική κατάστασι στα Βαλκάνια, ίσως να μη παρουσιάζη τις προπολεμικές δυνατότητες, αλλά η κατάστασις αυτή ούτε φυσιολογική είναι ούτε μόνιμος. Γι' αυτό εξακολουθοῦμε να πιστεύωμε στο μεγάλο μέλλον της Διεθνούς Έκθέσεως της Θεσσαλονίκης και ὅπως γράφαμε σε ἕνα ἄρθρο μας που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «Τουριστική Ἑλλάς» τὸν Ὀκτώβριο 1932 ἐπαναλαμβάνομε και σήμερα ὅτι ὑπάρχουν πολὺ μεγάλες δυνατότητες για τὴν Διεθνὴ Έκθεσι, γιατί ἡ Θεσσαλονίκη ἀποτελεῖ τὴν συντομωτέρα διέξοδο τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης και τῶν Βαλκανίων πρὸς τὴν Μέσην Ἀνατολή και τὴν Ἀνατολικὴν λεκάνη τῆς Μεσογείου και, μέσῳ τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ, πρὸς τὴν Ἄπω Ἀνατολή και ἀντιστρόφως. Πρέπει δὲ να δεχθοῦμε ὅτι ἡ εὐρυτέρα ἐνδοχώρα τῆς Θεσσαλονίκης περιλαμβάνει τὰ Βαλκάνια και τὴν Κεντρικὴ Εὐρώπη, Ἐάν μάλιστα κατορθωθῆ ποτὲ να πραγματοποιηθῆ ἡ σύνδεσις τῆς με τὸ δίκτυο τῶν διωρύγων και τῶν πλωτῶν ποταμῶν τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης τότε ἡ Θεσσαλονίκη θὰ ἐπικοινωνῆ ἀπ' εὐθείας με τὰ μεγάλα λιμάνια τῆς Δύσεως και τῶν Βορείων θαλασσῶν, ὅπως τὴν Ἀμβέρσα, τὸ Ἀμστερδαμ, τὸ Ἀμβούργο, τὸ Δάντσιχ κλπ.

Ἡ ἐξέλιξις τῆς Έκθέσεως τῆς Θεσσαλονίκης δὲν εἶναι μεγάλη ἀλλὰ σταθερή. Ἀπὸ τὸ 1936 ἡ Έκθεσις ἐλειτούργησε στὰ νέα γήπεδα τὰ ὁποῖα εἶναι ἀσυγκρίτως μεγαλύτερα και σε καλλίτερη θέσι, ἔχουν γίνει δὲ ἐκεῖ μόνιμες ἐγκαταστάσεις για τὴν στέγασι τῶν ἐκθεμάτων.

Στὸν πόλεμο και τὴν κατοχὴ ἡ ἔκτασις και οἱ ἐγκαταστάσεις ἐχρησιμοποιήθηκαν για στρατιωτικὲς ἀνάγκες ἀπὸ τοὺς κατακτητὰς, τελευταίως δὲ εἶχεν ἐγκατασταθῆ ἐκεῖ ἡ ΥΕΚΑ (Κρατικὰ Αὐτοκίνητα) και ὅπως ἦταν φυσικό, ὅλα αὐτὰ ἐπέφεραν σοβαρὲς ζημιές στις ἐγκαταστάσεις τῆς Έκθέσεως.

Ἡ ἀνασυγκρότησις τῆς Έκθέσεως τῆς Θεσσαλονίκης εἶχε προβλεφθῆ ἀπὸ τὸ Σχέδιο Μάρσαλ μέσα στο πρόγραμμα τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς χώρας.

Ἄλλὰ μόλις πρὸ μηνῶν ἄρχισε ἡ ἐργασία γιὰ τὴν ἀποκατάστασι καὶ βελτίωσι τῆς ἐκθέσεως. Ἀπὸ τὶς πιστώσεις τῆς χρήσεως 1949—50 ἔχει διατεθῆ ποσὸν 1400 ἑκατ. δρχ. γιὰ τὸν νέον ἠλεκτροφωτισμὸ τῆς καὶ ἄλλα βασικὰ ἔργα. Ἐπίσης προβλέπεται γιὰ τὴν χρῆσι 1950—51 ἡ διάθεσις ποσοῦ 1500 ἑκατ. δρχ. γιὰ τὴν ἀνέγερσι ἐπιβλητικοῦ κτιρίου διοικήσεως καὶ ἐνὸς περιπτέρου γιὰ τὴν βαρεῖα βιομηχανία. Ἀλλὰ ἡ σχετικὴ σύμβασις δὲν ὑπεγράφη ἀκόμη.

Ἡ Ἐκθεσις ἔχει νὰ λειτουργήσῃ ἀπὸ τὸ 1939, ὑπάρχουν ὁμως βάσιμες ἐλπίδες ὅτι τὸ 1951 θὰ ἀνοίξῃ καὶ πάλι τὶς πύλες τῆς, βελτιωμένη καὶ συγχρονισμένη. Προβλέπεται μάλιστα ὅτι θὰ συμμετάσχουν σ' αὐτὴ καὶ πολλὰ ξένα κράτη ποὺ θ' αὐξήσουν τὴ σημασία τῆς Ἐκθέσεως.

Οἱ Θεσσαλονικεῖς καὶ ὅλη ἡ Βόρειος Ἑλλάς περιμένουν μὲ λαχτάρια τὴν ἡμέρα αὐτὴ ποὺ θὰ ζωντανέψῃ καὶ πάλι τὴν κίνησι τῆς δευτέρας πρωτεύουσῃ τῆς Ἑλλάδος.

ΔΗΜ. Κ. ΚΑΤΣΩΝΗΣ